

bbb | Flash

Gompel&Svacina, Reebokweg 1, 2360 Oud-Turnhout, www.gompel-svacina.be

Gompel&Svacina

driemaandelijks tijdschrift – jaargang 22 nr. 1 – Januari – Februari – Maart
Afgiftekantoor Gent X: P209172

bbb

Beroepsvereniging voor
Boekhoudkundige
Beroepen vzw

Overleiestraat 98 – 8530 Harelbeke
Tel. 056 44 37 21
ING IBAN BE 57 3850 4261 9035
BTW BE0457 707 762
www.bbb-vzw.be
secretariaat@bbb-vzw.be

D
6
10
11
Z
I

I De liquidatiereserve anno 2020

6 Derde fase hervorming vennootschapsbelasting

10 Een laadpaal ter beschikking stellen, is dat een extra voordeel?

11 Planning BBB-avondseminaries 2020

Redactie:

Patrick Deleu
Els De Wielemaker
Erna Goedefroy
Jean-Marie Hillewaere
Gaëlle Houvenaeghel
An-Karlien Noterman
Freddy Noterman
Stefan Ruyschaert
Thomas Vanhaecke
Xavier Schraepen
Stephan Svacina
Filip Vandenberghe

In samenwerking met

ISSN 1783-0990

De liquidatiereserve anno 2020

Guy Poppe, jurist gespecialiseerd in fiscaliteit en vennootschapsrecht

1. Inleiding

Met ingang van 1 oktober 2014 werd de liquidatiebonustaks verhoogd van 10% naar 25%. In de regering Di Rupo I werd hierop ingespeeld door de mogelijkheid eerder opgebouwde reserves in te klikken met een anticipatieve heffing. Die regel had maar een tijdelijk karakter en bood dus geen oplossing voor de vanaf boekjaar 2012 gereserveerde winsten. Onder druk van tal van middenstandsorganisaties heeft de regering Michel uiteindelijk niet geopteerd om het tarief van (toen) 25% terug te verlagen, maar wel om de vennootschappen de mogelijkheid te bieden vanaf ajr. 2015 winsten aan een vervroegde verlaagde heffing te onderwerpen met het oog op een latere vereffening, een soort liquidatiereserve. Nadien werd een min of meer gelijkaardige regeling uitgewerkt voor de aanslagjaren 2013 en 2014 (bijzondere liquidatiereserve), en – na tussenkomst van het Grondwettelijk Hof ¹ ook voor ajr. 2012 voor vennootschappen met een gebroken boekjaar. Deze komen verder niet aan bod, dit is inmiddels fiscale geschiedenis.

2. Voor wie?

In tegenstelling tot de “inklikoperatie” in de zin van artikel 537 WIB92 die open stond voor zowel een “grote” als een “kleine” vennootschap in de zin van artikel 1:24 WVV kunnen enkel “kleine” vennootschappen genieten van de (bijzondere) liquidatiereserve.

Het aanleggen van een liquidatiereserve of het verder aanvullen ervan, is enkel voorbehouden voor de jaren waarvoor de vennootschap beantwoordt aan de voorwaarden in artikel 1:24 WVV. De toetsing gebeurt op de laatste dag van het belastbaar tijdperk ². De boeking moet op het einde van het jaar gebeuren.

De voordelen die gekoppeld zijn aan het stelsel van de liquidatiereserve zijn definitief verworven. Veronderstel dat een vennootschap in ajr. 2015 als “klein” kwalificeert en een liquidatiereserve aanlegt voor ajr. 2015 maar vanaf ajr. 2017 “groot” wordt. In dat geval kan bij een liquidatie in bijvoorbeeld ajr. 2019 dit vrij van belasting uitgekeerd worden aan de aandeelhouders, zelfs als die vennootschap op het tijdstip van de vereffening “groot” is in de zin van artikel 1:24

¹ GwH, 16 februari 2017, arrest nr.20/2017, www.const-court.be

² Parl.St., Kamer, 2014-2015, nr. 54-0672/001, MvT 14

WVV. Net zoals voor alle andere toepassingen in het WIB gebeurt de beoordeling steeds op geconsolideerde basis.

Het onderscheid tussen “grote” en “kleine” vennootschappen wordt in de Memorie van Toelichting verantwoord doordat “kleine” vennootschappen meer nood hebben aan autofinanciering³. De aangelegde liquidatiereserve versterkt het eigen vermogen. De Inspectie van Financiën had voor de Raad van State opgeworpen dat deze nieuwe regeling niet zozeer bedoeld was om aan KMO's de mogelijkheid te bieden tegen een goedkoper tarief roerende dividenden uit te keren⁴. En dat was uiteraard een gevaarlijke piste.

Of deze regeling ook toepasselijk is op buitenlandse vennootschappen is onzeker. Jan Van Dyck meent uit de gewijzigde tekst van artikel 21,11° WIB 92 af te kunnen leiden dat zulks inderdaad de intentie van de wetgever was, maar de wettekst noch de Memorie van Toelichting geeft hierover uitsluitsel⁵.

3. Het aanleggen van een liquidatiereserve

De liquidatiereserve wordt gevormd door een gedeelte of het geheel van de boekhoudkundige winst na belasting over te boeken naar één of meer afzonderlijke rekeningen van het passief. De Memorie van Toelichting preciseert dat de liquidatiereserve wordt opgebouwd door het toewijzen van de te bestemmen winst van het aanslagjaar dat betrekking heeft op dat belastbaar tijdperk⁶. Hiermee bedoelt men het belastbaar tijdperk dat samenvalt met het boekjaar waarvoor het bedrag van de te bestemmen winst verduidelijkt wordt in de rubriek resultatenverwerking⁷. In de Kamercommissie voor Financiën bevestigde de Minister van Financiën dat de boekhoudkundige winst na belastingen zoals vermeld bij code 9905 van het MAR beoogd wordt⁸. Dit houdt dan ook in dat elk jaar opnieuw de keuze moet gemaakt worden bij de winsttoewijzing, en dat die keuze definitief is.

Overgedragen verliezen uit vroegere belastbare tijdperken zijn geen hinderpaal voor het aanleggen van een liquidatiereserve in een bepaald jaar⁹.

Kortom: jaarlijks zal bij de winstverdeling een keuze moeten gemaakt worden tussen (i) het uitkeren van de winsten, (ii) het boeken op een “gewone reserve-rekening” of (iii) het boeken op één of meerdere afzonderlijke

rekeningen van het passief. In latere jaren kan men niet terugkomen op vroegere jaren.

De aangelegde liquidatiereserve is onderworpen aan een onaantastbaarheidsvoorwaarde. Dit impliceert dat zij geboekt moet blijven op dezelfde passiefrekening en niet aangewend mag worden voor andere doeleinden. Wanneer de onaantastbaarheidsvoorwaarde geschonden wordt naar aanleiding van de uitkering van de liquidatiereserve in het kader van de ontbinding van de vennootschap, dan is er geen roerende voorheffing of personenbelasting verschuldigd. Wordt de onaantastbaarheidsvoorwaarde geschonden n.a.v. de uitkering van de liquidatiereserve als dividend buiten het kader van de ontbinding van de vennootschap, dan is een aanvullende roerende voorheffing verschuldigd, naargelang het tijdstip van uitkering.

Wordt de onaantastbaarheidsvoorwaarde evenwel geschonden zonder dat een uitkering volgt, dan gaat het fiscaal voordeel van de verlaging van de roerende voorheffing verloren. Het volgende voorbeeld verduidelijkt deze problematiek.

Stel dat een vennootschap de volgende balans heeft :

Activa		Passiva	
MVA	100.000	Kapitaal	250.000
Handelsvorderingen	100.000	Overgedragen verlies	[-100.000]
Geldbeleggingen	50.000	Liquidatiereserve	100.000
Totaal	250.000	Totaal	250.000

De liquidatiereserve is aangelegd na betaling van de anticipatieve heffing van 10%, in casu 10.000 EUR. Indien de vennootschap de overgedragen verliezen zou aanzuiveren door een beroep te doen op de liquidatiereserve, dan is aan de onaantastbaarheidsvoorwaarde niet langer voldaan en kan deze nadien niet meer uitgekeerd worden tegen een verlaagde roerende voorheffing. De betaalde anticipatieve heffing vormt dan een ‘nutteloze’ fiscale kost die niet meer gerecupereerd kan worden. In deze optiek houdt het systematisch overboeken van de winst naar de liquidatiereserve ook een risico in.

Stel dat een vennootschap na jaren van winst plots aanzienlijke verliezen lijdt die haar eigen vermogen aantasten. Bij een daaropvolgende ontbinding en vereffening van de vennootschap is het dan goed mogelijk dat de liquidatiebonus aanzienlijk lager is dan het bedrag van de liquidatiereserve of dat er zelfs geen sprake is van een liquidatiebonus. Ook dan gaat het voordeel van de betaalde anticipatieve heffing verloren.

De onaantastbaarheidsvoorwaarde kan problemen opleveren bij met fusie gelijkgestelde operaties, zoals on-

³ Parl.St., Kamer, 2014-2015, nr. 54-0672/001, MvT 13

⁴ Parl.St., Kamer, 2014-2015, nr. 54-672/001, 184

⁵ J. VAN DYCK, “Liquidatiereserve: aanleg al mogelijk voor het boekjaar 2014”, *Fisc.*, 2014, afl. 1411, 1

⁶ MvT, Parl.St., Kamer, 2014-2015, nr. 54-0672/001, 14

⁷ MvT, Parl.St., Kamer, 2014-2015, nr. 54-0672/001, 15

⁸ *Bekn. Verslag*, Kamercommissie voor Financiën en Begroting, CRIV 54 COM 098, p. 35, mondelinge vraag van Veerle Wouters d.d. 25 februari 2015

⁹ MvT, Parl.St., Kamer, 2014-2015, nr. 54-0672/001, 17

der meer de moeder-dochterfusie. Aan de minister van Financiën werd de vraag voorgelegd of de liquidatiereserve, voor het bedrag waarvoor ze bij de overgenomen vennootschap werd aangelegd, bij een met fusie gelijkgestelde verrichting door de overnemende vennootschap kan worden heraangelegd, waarbij het speciale belastingregime voor de liquidatiereserve verder van toepassing blijft.

De minister beantwoordde deze vraag negatief¹⁰. Een moeder-dochterfusie is de rechtshandeling waarbij de overnemende vennootschap reeds het geheel van de aandelen van de overgenomen vennootschap in haar bezit had. Het gunstige regime voor de liquidatiereserve is enkel bedoeld voor de aandeelhouders die natuurlijke personen zijn. Daarom lijkt het heel onwaarschijnlijk dat in dit geval een liquidatiereserve wordt aangelegd. In dit geval wijkt het fiscale neutraliteitsbeginsel volgens het Hof van Cassatie af van het gemeen recht en is het slechts van toepassing op de in artikel 211 van het WIB bedoelde gevallen. De Grondwet laat niet toe dat dit fiscaal neutraliteitsbeginsel wordt uitgebreid tot gevallen die het niet beoogt. De liquidatiereserve die overeenkomstig de wettelijke bepalingen kan worden aangelegd, behoort tot de belaste reserves.

Een moeder-dochterfusie heeft tot gevolg dat de belaste reserves van de overgenomen vennootschap niet meer worden teruggevonden in het vermogen van de overnemende vennootschap, zodat niet langer voldaan is aan de voorwaarde voor het behoud van de liquidatiereserve.

In de Kamercommissie voor Financiën verklaarde de Minister van Financiën dat "indien bij de winstbestemming wordt besloten om een deel van de te bestemmen winst van het boekjaar, na belastingen uiteraard, te boeken op een afzonderlijke subrekening binnen de wettelijke reserves, kan deze subrekening van de wettelijke reserves fiscaal kwalificeren als liquidatiereserve". De minister verantwoordde zijn zienswijze onder meer door te benadrukken dat het van ondergeschikt belang is onder welke rekening van het passief deze liquidatiereserve wordt opgenomen¹¹. De Commissie voor Boekhoudkundige Normen sloot zich aan bij deze zienswijze in haar advies nr. 2015/2 van 13 mei 2015.

Aan de minister van Financiën werd in 2015 de vraag voorgelegd of een "vennootschap in vereffening" nog een liquidatiereserve kan aanleggen, wanneer zij tijdens de duur van de vereffening nog belastbare winsten zou realiseren. De minister bevestigde dat "onverminderd de toepassing van de algemene antimisbruikbepaling" een vennootschap in vereffening inderdaad nog een liquida-

tiereserve kan aanleggen¹². Ook de DVB bevestigt dat een vennootschap in vereffening nog een liquidatiereserve kan aanleggen (bv. op de verwezenlijkte meerwaarde op een gebouw), zonder dat er sprake is van rechtsmisbruik in de zin van artikel 344, § 1 WIB92¹³.

Bij een belastingvrije splitsing worden de belaste reserves van de gesplitste vennootschap evenredig verdeeld volgens de fiscale nettowaarde van de door deze laatste aan elk van de andere betrokken vennootschappen gedane inbreng¹⁴. Dit maakt geen schending uit van de onaan-tastbaarheidsvoorwaarde. Aanvullend bevestigt de DVB dat een partiële splitsing onder toepassing van de fiscale neutraliteit niet tot gevolg heeft dat de duur of de berekening van de periode van vijf jaar zal wijzigen.

4. Belastingtarief

Bovenop de gewone winstbelasting zal de vennootschap een afzonderlijke heffing van 10% verschuldigd zijn. Zij is verschuldigd voor het belastbaar tijdperk waarin de liquidatiereserve wordt aangelegd. Indien een vennootschap, waarvan het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar bij de resultaatverwerking voor belastbaar tijdperk 2020 opteert al haar te bestemmen winst (100.000 euro) over te boeken als een liquidatiereserve op één of meerdere passiefrekeningen, dan zal voor ajr. 2021 de 10% heffing verschuldigd zijn op dit bedrag. Het is een afzonderlijke heffing, die via de aangifte vennootschapsbelasting verwerkt wordt.

Volgens Van Dyck heeft de heffing niet het karakter van een belasting op het resultaat, maar een soort voorheffing, of anticipatieve heffing¹⁵. Deze anticipatieve heffing is toegevoegd als een vierde lid aan artikel 219quater WIB92.

De grondslag van de anticipatieve heffing kan dus op geen enkele wijze verminderd worden, ook niet met overgedragen verliezen of DBI. Ook voorheffingen en voorafbetalingen zijn niet verrekenbaar. Er is geen sprake van vermeerdering wegens geen of onvoldoende voorafbetalingen. Luidens artikel 198 WIB92 is de anticipatieve heffing geen aftrekbare beroepskost.

¹⁰ *Bekn. Verslag*, Kamercommissie voor Financiën en Begroting, CRIV 54 COM 111, p.3-4, mondelinge vraag nr. 2648 Luc Van Biesen dd. 11 maart 2015

¹¹ *Bekn. Verslag*, Kamercommissie voor Financiën en Begroting, CRIV 54 COM 98, p.33-34, mondelinge vraag nr. 3356 van Veerle Wouters d.d. 1 april 2015

¹² *Integr. Verslag*, Kamercommissie Financiën, 1 april 2015, nr. CRIV 54 COM 138, p. 21, Vraag nr.3356 van Veerle Wouters van 1 april 2015

¹³ Voorafgaande Beslissingen nr. nr.2018.1164 van 15 januari 2019, nr.2018.954 van 27 november 2018, nr. 2018.539 van 16 oktober 2018, nr. 2017.733 van 22 februari 2018, www.fisconetplus.be

¹⁴ *Vr. & Antw.*, Kamer, 2016-2017, QRV 54/100, Vraag nr. 1331 van Luk Van Biesen dd. 1 december 2019, in dezelfde zin voor partiële splitsing: Voorafgaande Beslissing nr. 2017.402 van 6 juli 2017, www.fisconetplus.be

¹⁵ J.VAN DYCK, "Liquidatiereserve: aanleg al mogelijk voor het boekjaar 2014", *Fisc.*, 2014, afl. 1411,4

5. Dividenden uitkeren uit de aangelegde liquidatiereserves

Eén van de grote kritieken op de “inklikoperatie” was dat men de gunstregeling enkel kon aanwenden voor een latere liquidatie na een sperperiode. De regering Michel I opteerde voor een andere aanpak. De winsten die op een liquidatiereserve geboekt worden kunnen na een sperperiode ook aangewend worden voor een dividenduitkering aan een verlaagd tarief roerende voorheffing.

Indien de dividenduitkering plaatsvindt binnen een periode van vijf jaar, die aanvangt de laatste dag van het boekjaar waarin de liquidatiereserve wordt aangelegd, is – bovenop de anticipatieve heffing van 10% – een roerende voorheffing van 20% verschuldigd. Samen met de eerder betaalde anticipatieve heffing komt de teller dan weer op 30% te staan.

Wordt de liquidatiereserve ten minste vijf jaar behouden, dan is slechts een aanvullende roerende voorheffing van 5% verschuldigd.

Volgens de Memorie van Toelichting begint de vijfjarige termijn te lopen vanaf de afsluitdatum van het belastbaar tijdperk waarin de liquidatiereserve werd aangelegd, zijnde het boekjaar waarvoor het bedrag van de te bestemmen winst wordt verduidelijkt in de rubriek resultatenrekening¹⁶.

Indien een gedeelte van de liquidatiereserve wordt aangetast, worden de oudste reserves geacht eerst te zijn aangetast, dus met toepassing van het FIFO (first in, first out) principe. Uit de opmaak van de opgave 275 A blijkt dat voornoemd principe over de verschillende subrekeningen van de liquidatiereserve worden heen mag worden toegepast. In deze opgave wordt immers geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende categorieën van liquidatiereserves. Alle liquidatiereserves die een vennootschap aanlegt, moeten in dezelfde lijn geboekt worden. Bij een afname van de liquidatiereserve wordt de regel gehanteerd dat de oudste reserves het eerst moeten worden verminderd¹⁷.

Veronderstel bijvoorbeeld dat een BV Alfa in aanslagjaar 2015 een liquidatiereserve aanlegt van 50.000 euro onder de vorm van een wettelijke reserve, en in aanslagjaar 2016 voor een bedrag van 20.000 euro onder de beschikbare reserves. Als in aanslagjaar 2021 de algemene vergadering van Alfa BV beslist tot een dividenduitkering van 30.000 euro. Mag dan de aanrekening van dat dividend gebeuren op de in aanslagjaar 2015 aangelegde liquidatiereserve? Die stelling klopt enkel als het FIFO principe over alle rekeningen heen mag worden gehanteerd. Som-

mige commentatoren wijzen dan ook op een discrepantie tussen het boekhoudrecht en het fiscaal recht¹⁸.

Het volgende voorbeeld kan dit verduidelijken. Stel dat een vennootschap die haar boekhouding per kalenderjaar voert, in het boekjaar 2014 (aanslagjaar 2015) een winst na belastingen (inclusief de anticipatieve heffing) heeft van 100.000 EUR. De vennootschap boekt de volledige winst over naar haar liquidatiereserve. Zij is een anticipatieve heffing van 10.000 EUR verschuldigd. Het aanvangspunt van de vijfjarige termijn is 31/12/2014. De volgende jaren past de vennootschap hetzelfde systeem toe. Indien de algemene vergadering in oktober 2019 beslist om een dividend van 100.000 EUR uit te keren, is hierop een bijkomende roerende voorheffing van 15% verschuldigd, daar er geen vijf volledige jaren verstreken zijn. Dit geeft aanleiding tot een aanvullende belastingheffing van 15.000 EUR.

De volledige 100.000 EUR wordt toegerekend op de liquidatiereserve die in het boekjaar 2014 werd aangelegd. Indien de algemene vergadering in 2020 beslist om een dividend van 100.000 EUR uit te keren, is een bijkomende roerende voorheffing van slechts 5% verschuldigd, dus 5.000 EUR. Er zijn immers vijf volledige jaren verstreken sinds het aanleggen van de liquidatiereserve. Het volledige dividend wordt aangerekend op de liquidatiereserve die in het boekjaar 2014 werd aangelegd.

Stel dat de algemene vergadering in 2020 beslist om een dividend van 150.000 EUR uit te keren. Enerzijds is er dan een bijkomende roerende voorheffing van 5% verschuldigd op 100.000 EUR, het bedrag dat overeenstemt met de liquidatiereserve aangelegd in het boekjaar 2014. Anderzijds is een bijkomende roerende voorheffing van 15% verschuldigd op 50.000 EUR. Deze 50.000 EUR wordt immers toegerekend op de liquidatiereserve aangelegd in het boekjaar 2015. In totaal is bijgevolg een supplement van 12.500 EUR aan roerende voorheffing verschuldigd op het uitgekeerde dividend. Uit geen enkele wettekst blijkt dat slechts op de jaarvergadering kan beslist worden tot uitkering.

Zoals hoger toegelicht is de vereiste om “kleine” vennootschap te zijn slechts vereist op het tijdstip waarop de liquidatiereserve wordt aangelegd. Veronderstel dat een vennootschap in 2015 (boekjaar 2014) een liquidatiereserve aanlegt als “kleine” vennootschap. In 2017 worden de aandelen van Alfa ingebracht in een holding. De algemene vergadering van juni 2020 beslist een dividend uit te keren. Indien de voorwaarden van de Moeder-Dochterrichtlijn vervuld zijn (o.m. minimale deelneming van 10%) moet België zich onthouden van enige heffing. Wat met de eerdere betaalde 10% anticipatieve heffing die alles weg heeft van een vooruitbetaalde bronheffing?

¹⁶ MvT, Parl.St., Kamer, 2014-2015, nr.54- 0672/001,17

¹⁷ Artikel 184quater, lid 5 WIB92

¹⁸ A.M. VANDEKERKHOVE, “Liquidatiereserve: FIFO methode over verschillende subrekeningen heen” *Fisc.Act.*, 2015, afl. 34, 1-2

Een zelfde probleem stelt zich bij de toepassing van de dubbelbelastingverdragen die vaak in een verlaagd tarief van 15% bronheffing voorzien. Bij een schending van de onaantastbaarheidsvoorwaarde binnen de vijf jaar, legt de wetgever een roerende voorheffing op van 15% boven op de anticipatieve heffing van 10%. Dit conflicteert dan ook met de 15% in menig verdrag tot vermindering van dubbele belasting.

Merk op dat voor liquidatieboni de wetgever geen termijn voorziet, en derhalve de vennootschap in principe zelfs enkele maanden nadat deze werd aangelegd in vereffening kan gaan.

Voor een natuurlijke persoon/aandeelhouder is de aanleg van een liquidatiereserve voordelig. De uitkering van die reserve, na de wettelijk voorziene wachtermijn, geeft immers aanleiding tot een verlaagde (bevrijdende) roerende voorheffing en de uitkering in het kader van de liquidatie van de vennootschap is zelfs volledig vrijgesteld van roerende voorheffing.

Zelfs indien de roerende voorheffing verschuldigd is tegen een tarief van 20% en gecombineerd wordt met de anticipatieve heffing, is dit nog voordelig in zijn hoofde, zoals blijkt uit het volgende voorbeeld. Wanneer een vennootschap per 31 december 2018 een bedrag van 100.000 EUR naar haar liquidatiereserve overboekt, is zij een anticipatieve heffing van 10% verschuldigd, dus 10.000 EUR.

Indien zij in 2020 deze 100.000 EUR als dividend uitkeert, wordt daarop een (bijkomende) roerende voorheffing van 20% ingehouden. De natuurlijke persoon/aandeelhouder ontvangt dan netto 80.000 EUR. De verhouding tussen het ontvangen netto dividend (80.000 EUR) en het brutobedrag (100.000 EUR + 10.000 EUR) bedraagt 72,73%. Dit stemt overeen met een belastingdruk van 27,27% ((10.000 EUR + 20.000 EUR) / 110.000 EUR).

Wordt de wachterperiode van vijf jaar wel gerespecteerd, dan bedraagt de globale belastingdruk slechts 13,64% ((10.000 EUR + 5.000 EUR) / 110.000 EUR). Op deze manier duikt het belastingtarief zelf onder de roerende voorheffing van 15%, verschuldigd op dividenden in het kader van de VVPRbis-regeling. De verklaring hiervoor is dat de anticipatieve heffing een belasting is ten laste van de vennootschap en hierdoor de uitgekeerde winst met eenzelfde bedrag vermindert.

In hoofde van een binnenlandse vennootschap/aandeelhouder is een dividendpolitiek via de liquidatiereserve nadelig. De anticipatieve heffing heeft niet het karakter van een voorheffing en kan bijgevolg niet verrekenend en terugbetaald worden. Ze is met andere woorden een werkelijke kost voor de vennootschap (en onrechtstreeks dus ook voor de aandeelhouders).

De uitkering kan zowel middels een dividend op de jaarlijkse algemene vergadering als middels een tussentijds dividend later op het jaar. In dat laatste geval kan men pro rata nog toepassing maken van de notionele interestaftrek.

6. Nieuwe optimalisatiemogelijkheden na het WVV?

De liquidatiereserve is enkel zinvol voor aandeelhouders-natuurlijke personen. Bij rechtspersonen is de roerende voorheffing steeds een verrekenbaar en zelfs terugbetaalbaar bestanddeel, en zodra er een deelname is van ten minste 10% is er zelfs sprake van een vrijstelling. Liquidatieboni vallen onder de toepassing van de DBI-regeling. In dat geval is de anticipatieve heffing een “verloren” kost. In 2016 benadrukte de DVB dat een asymmetrische winsttoewijzing waarbij enkel dividenden zouden toegekend worden aan natuurlijke personen-aandeelhouders rechtsmisbruik uitmaakt in de zin van artikel 344, § 1 WIB92¹⁹. Ook in het nieuwe Wetboek Vennootschappen en Verenigingen kan geen aandeelhouder uitgesloten worden van de winstverdeling²⁰, en hebben alle aandeelhouders een gelijk dividendrecht. Door het creëren van verschillende klassen van aandelen, kan men hiervan ten dele afwijken. Zo kan men een afzonderlijke klasse van aandelen, met een (belangrijk) preferent dividend voor aandeelhouders-natuurlijke personen, en een andere klasse van aandelen voor aandeelhouders-rechtspersonen zonder preferent dividend worden tot stand gebracht, waardoor een hoger dividend aan de natuurlijke personen kan worden toegekend, en dit zonder de wet te schenden. Binnen dezelfde klasse moet elke aandeelhouder wel hetzelfde dividendrecht hebben. Onder het vroegere Wetboek Vennootschappen kon dit enkel in een naamloze vennootschap. Het nieuwe WVV maakt dit ook mogelijk in de besloten vennootschap en de coöperatieve vennootschap. Hierbij merken we op dat bij de keuze van een aandelen met verschillende winstrechten de VVPR-regeling onmogelijk wordt gemaakt.

Meer lezen?

Guy Poppe, **Winstuitkering en liquidatiereserve**, verscheen bij uitgeverij Gompel&Svacina in de reeks *Beroepsvereniging voor Boekhoudkundige Beroepen* (BBB), nr. 42

(Februari 2020, 352 bladzijden, isbn 978 94 6371 198 2). Bestel uw exemplaar rechtstreeks: www.gompel-svacina.eu

¹⁹ Voorafgaande Beslissing nr. 2016.155 van 26 april 2016, www.fisconetplus.be

²⁰ Het zogenaamd “Leonijns beding”, artikel 4:2 en 1:1 WVV in fine

Derde fase hervorming vennootschapsbelasting

Thomas Vanhaecke, accountant-belastingconsulent, partner bij Vanhaecke, Devriendt & Rosseel.

1. Inleiding

De hervorming van de vennootschapsbelasting (wet van 25 december 2017) verloopt in drie fasen. Voor boekjaren vanaf 1 januari 2020 en verbonden aan aanslagjaar 2021 is de derde en laatste fase ingetreden. Ze bevat twee positieve en negen negatieve ("compenserende") maatregelen, die wij hierna toelichten.

2. Overzicht van de wijzigingen

A. Positieve maatregelen

Tarief

Het standaardtarief zakt verder van 29% naar 25%. De crisisbelasting verdwijnt zodat er een effectieve daling is van 4,58% ($29\% + 2\%$ crisisbelasting = $29,58\% - 25\% = 4,58\%$).

Het verlaagd tarief van 20% op de eerste schijf van 100.000 euro blijft ongewijzigd. Het wegvallen van de crisisbelasting zorgt hier voor een daling van 0,4% ($20\% + \text{crisisbelasting } 2\% = 20,4\%$).

De tarieven zijn als volgt:

Standaardtarief	25%
Verlaagd tarief op eerste schijf 100.000 euro	20%
– Kleine vennootschappen	
– Minimumbezoldiging (uitgezonderd starten-de vennootschap)	
– Geen financiële vennootschappen	
– Aandelen minstens voor 50% in handen van natuurlijke personen	

Mobilisatie vrijgestelde reserves

Voor aanslagjaren 2021 en 2022 kan men bepaalde vrijgestelde reserves, verbonden aan een belastbaar tijdperk dat afsluit voor 1 januari 2017, vrijwillig laten belasten aan 15%¹. Het betreft o.a.²:

- de reserves verbonden aan het monetaire gedeelte van verwezenlijkte meerwaarden³;

¹ Art. 519ter WIB92

² Voor een volledig overzicht, zie Circulaire 2019/C/24 van 19 maart 2019

³ Art. 44, § 1, 2° WIB92

- de opnemings van de vrijgestelde reserves van inschakelingsbedrijven⁴;
- de definitief vrijgestelde investeringsreserve⁵;
- de vrijgestelde reserves afkomstig van kosten die voor 120% aftrekbaar zijn⁶ (beveiliging, kosten van door de werkgever georganiseerd woon-werkverkeer, kosten van fiets of speed pedelec en kosten van elektrische auto's (uitgezonderd elektriciteitskost)).

Het tarief kan verder verlaagd worden tot 10% mits een herinvestering in afschrijfbaar materiële activa tijdens hetzelfde belastbaar tijdperk. Personenwagens en lichte vrachtauto's bedoeld in art. 4, § 3 WIGB komen niet in aanmerking. De activa mogen niet als herbeleggingsactief worden aangeduid voor gespreide taxatie⁷, niet in aanmerking komen voor de vrijstelling van bedrijfsvoertuigen⁸ of schepen⁹ en niet worden besteed aan intellectuele eigendomsrechten in het kader van de innovatie-aftrek¹⁰.

In principe blijven vrijgestelde reserves onbelast zolang aan de onaantastbaarheidsvoorwaarde is voldaan¹¹. Ze worden pas belast bij een uitkering of vereffening. Men kan de latere taxatie aan een hoger tarief (29,58% of 20%, zie supra) vermijden door nu al spontaan te kiezen voor een taxatie aan 10 of 15%. De tariefbesparing moet worden afgewogen tegen het actuair nadeel dat ontstaat door de vervroegde betaling. De opname resulteert in een minimaal belastbare basis waarop geen aftrekken (bijvoorbeeld fiscaal overdraagbare verliezen) mogelijk zijn. De afzonderlijke taxatie is onderworpen aan de vermeerdering wegens onvoldoende voorafbetalingen.

B. Compenserende maatregelen

Autokosten

De aftrekbeperking van kosten van personenwagens, inclusief brandstofkosten, wordt vanaf aanslagjaar 2021 berekend aan de hand van volgende formule¹²:

⁴ Art. 193quater, § 2, derde lid WIB92

⁵ Art. 194quater WIB92

⁶ Art. 190bis WIB92

⁷ Art. 47 WIB92

⁸ Art. 44bis WIB92

⁹ Art. 44ter WIB92 voor "binnenschepen"; art. 122, § 2 van de programmawet van 2 augustus 2002 voor "zeeschepen"

¹⁰ Art. 205/4, § 5, WIB92

¹¹ Art. 190 WIB92

¹² Art. 66, § 1, 2° WIB92

$$120\% - (0,5\% \times \text{een coëfficiënt} \times \text{aantal gram CO}_2 \text{ per kilometer})$$

Coëfficiënt:

- 1 voor auto's met een dieselmotor
- 0,90 voor auto's met een aardgasmotor en een belastbaar vermogen van minder dan 12 fiscale pk
- 0,95 voor alle andere auto's, dus auto's met een benzinemotor en elektrische auto's

De formule geldt niet voor auto's met een CO₂-uitstoot van 200 gram of meer per kilometer, daar wordt het aftrekpercentage forfaitair bepaald op 40%.

Het aftrekpercentage mag niet lager zijn dan 50% en niet hoger dan 100%. De kosten kunnen niet langer voor 120% aftrekbaar zijn (elektrische wagens).

Minderwaarden zijn aftrekbaar ten belope van de verhouding van de vóór verkoop fiscaal aangenomen afschrijvingen en de som van de geboekte afschrijvingen voor de overeenstemmende belastbare tijdperken¹³. Anders gezegd, de minderwaarde is aftrekbaar in verhouding tot hetgeen men fiscaal in aftrek heeft gebracht.

Voor bepaalde hybride wagens¹⁴ zal er geen rekening meer worden gehouden met de CO₂-uitstoot zoals deze op het inschrijvingsbewijs staat. Men zal rekening houden met de uitstoot van het overeenstemmende¹⁵ niet-hybride model. Dit heeft zowel gevolgen voor de aftrekbaarheid als voor het voordeel alle aard.

Hybride wagens aangekocht vóór 1 januari 2018 worden niet geïsoleerd. Daar blijft de aftrek behouden.

De 120% aftrekbaarheid van de kosten van gemeenschappelijk vervoer wordt opgeheven¹⁶. Ook bedrijfsfietsen kunnen niet langer van een verhoogde aftrek genieten.

Aanslag geheime commissielonen

Voor kosten en voordelen die niet op fiche werden vermeld, en waarvan de verkrijger niet tijdig werd geïdentificeerd¹⁷, kan een afzonderlijke aanslag van 100% worden geheven¹⁸.

¹³ Art. 66, §1, lid 4 WIB92

¹⁴ Wagens bedoeld in artikel 36, § 2, tiende lid WIB92, die uitgerust zijn met een elektrische batterij die een energiecapaciteit heeft van minder dan 0,5 kWh per 100 kilogram van het gewicht of een uitstoot hebben van meer dan 50 gram CO₂ per kilometer (de zogenaamde "valse hybrides"). De fiscus heeft een lijst gepubliceerd van deze wagens: <https://financien.belgium.be/sites/default/files/downloads/121-valse-hybrides-lijst-overeenstemmende-voertuigen.pdf>

¹⁵ Indien er geen dergelijk overeenstemmend voertuig bestaat, dient de uitstootwaarde te worden vermenigvuldigd met 2,5

¹⁶ Art. 64 ter WIB92

¹⁷ De aanslag wordt niet toegepast indien de verkrijger op ondubbelzinnige wijze werd geïdentificeerd uiterlijk binnen 2 jaar en 6 maanden volgend op 1 januari van het betreffende aanslagjaar

¹⁸ Art. 219 WIB92

De aanslag wordt ook geheven op meerwinsten ("zwarte" omzet). Is de verkrijger hier een vennootschap die de meerwinsten spontaan in haar vermogen heeft opgenomen (in een later jaar), dan daalt de aanslag tot 50%.

De wijziging bestaat erin dat de afzonderlijke aanslag niet langer aftrekbaar is als beroepskost. Het verlaagd tarief voor 50% bij spontane opname in het vermogen van de vennootschap wordt afgeschaft (voortaan steeds 100%).

Disconto

Bij een betaling op termijn, zonder of aan een abnormaal lage rente, is het boekhoudkundig voorgeschreven dat men de aanschaffingsprijs van een niet-afschrijfbaar actief vermindert met een disconto. Deze wordt geboekt op de overlopende rekeningen van het actief en pro rata in kost genomen volgens het principe van de samengestelde intrest. Deze kost is fiscaal voortaan niet langer aftrekbaar¹⁹.

Afschrijvingen

Kleine vennootschappen²⁰ moeten voortaan ook pro rata afschrijven²¹. Opgelet, dit is van toepassing voor alle activa verkregen of tot stand gebracht vanaf 1 januari 2020. De maatregel is bijgevolg ook van toepassing voor een vennootschap met een boekjaar dat bijvoorbeeld afsluit op 30 juni 2020 (aanslagjaar 2020).

Kleine vennootschappen kunnen de bijkomende kosten op deze activa:

- Ofwel ineens afschrijven;
- Ofwel afschrijven conform het hoofdbestanddeel.

Een afwijkende termijn wordt niet langer aanvaard. Grote vennootschappen hebben sowieso geen keuze, zij moeten de bijkomende kosten steeds op dezelfde wijze afschrijven als het hoofdbestanddeel.

Degressief afschrijven is niet langer mogelijk voor de activa die zijn verworven of tot stand gebracht na 1 januari 2020²².

Geldboeten

Het aftrekverbod voor geldboeten²³ wordt expliciet uitgebreid tot de administratieve geldboeten. Het strafrechtelijk karakter van een sanctie is niet langer bepalend voor de aftrekbaarheid. In de praktijk was de fiscus al de mening toegedaan dat dit criterium irrelevant was, maar ze werd teruggefloten in de rechtspraak²⁴.

¹⁹ Art. 198, 8° WIB92

²⁰ In de zin van art. 1:24 WVV § 1-6

²¹ Art. 196 § 2 WIB92

²² Art. 196, § 3 WIB92 en art. 64 WIB92

²³ Art. 53, 6° WIB92

²⁴ Antwerpen, 23 juni 2009

Concreet betekent dit dat geldboeten waarvan het bedrag is berekend op een aftrekbaar belasting (bijvoorbeeld proportionele btw-boeten, boeten m.b.t. onroerende voorheffing, registratierechten, bedrijfsvoorheffing, ...), alsook verhogingen van sociale bijdragen niet langer aftrekbaar zijn.

De fiscus heeft hieromtrent een (uiterst korte) Circulaire gepubliceerd (CI nr. 2018/C/12 van 30 januari 2018).

Verstrenging verliezen van buitenlandse inrichtingen

Verliezen binnen buitenlandse inrichtingen of met betrekking tot in het buitenland gelegen activa, gelegen in een Staat waarmee een dubbelbelastingverdrag werd gesloten, zijn niet langer aftrekbaar tenzij:

- ze definitief zijn;
- binnen de EER geleden werden.

Definitief zijn ze als de activiteiten werden stopgezet en er in het buitenland geen aftrek werd verleend. Is er geen vaste inrichting dan mag men er over geen activa meer beschikken en mag er daar geen aftrek worden genoten. Ze zijn niet definitief als ze nog aftrekbaar zijn van inkomsten uit andere activiteiten of verrekend kunnen worden.

De maatregel treedt in werking vanaf aanslagjaar 2021, verbonden aan een belastbaar tijdperk dat ten vroegste aanvangt op 1 januari 2020. Ze speelt enkel voor de verliezen geleden in een buitenlandse inrichting in een belastbaar tijdperk dat aanvangt vanaf 1 januari 2020.

Financieringskostensurplus

Bepaalde financiële kosten zijn niet aftrekbaar²⁵ in de mate dat ze hoger zijn dan het hoogste van volgende bedragen:

- 3 miljoen euro
- 30% van de zogenaamde “fiscale EBITDA”²⁶

Het zogenaamde financieringskostensurplus is het positieve verschil tussen de intresten die als beroepskost worden aangemerkt en het geheel aan ontvangen intresten die in de belastbare winst zijn begrepen.

Als de vennootschap deel uitmaakt van een groep van vennootschappen, dan komen de intresten die verschuldigd zijn aan of van een Belgische groepsvennootschap, niet in aanmerking voor de berekening van het surplus. Intresten van leningen met betrekking tot contracten afgesloten voor 17 juni 2016 worden ook niet geïnvloed. Op “zichzelf staande entiteiten” en ondernemingen uit de financiële sector vallen niet onder de maatregel.

Het niet aftrekbaar deel is overdraagbaar naar het volgende belastbaar tijdperk of kan in bepaalde gevallen wor-

den afgetrokken door een andere entiteit binnen de groep (via een zogenaamde interestaftrek-overeenkomst, vergelijkbaar met de groepsbijdrage-overeenkomst).

Herkwalificatie van intresten in dividenden

Intresten die een vennootschap betaalt op het creditsaldo van de rekening-courant van haar bedrijfsleider of aandeelhouder-natuurlijke persoon worden in bepaalde gevallen geherkwalificeerd tot dividenden. Dit is het geval als ze hoger zijn dan de “marktrente”²⁷ en / of het bedrag van de “geldlening” hoger is dan de som van de belastbare reserves (op het einde van het belastbaar tijdperk) en het gestort kapitaal (bij het begin van het belastbaar tijdperk)²⁸. Het gestort kapitaal fungeert hierbij steeds als absoluut minimum.

Om het toepassingsgebied te verduidelijken worden de begrippen “geldlening” en “marktrente” anders gedefinieerd.

Het begrip “geldlening” wordt vervangen door “voorschot”²⁹. Zo zullen bijvoorbeeld ook openstaande koopsommen vatbaar zijn voor herkwalificatie.

De “marktrente” wordt bepaald als de door de Nationale Bank van België bekendgemaakte MFI rentevoet voor leningen voor een bedrag tot 1.000.000 euro met variabel tarief en initiële rentebepaling tot een jaar verstrekt aan niet-financiële vennootschappen gesloten in de maand november van het kalenderjaar voorafgaand aan het kalenderjaar waarop de intresten betrekking hebben, verhoogd met 2,5%. Voor boekjaar 2020 moet men dus kijken naar de MFI rente van november 2019³⁰, het tarief bedraagt hier maximaal 4,06%³¹. De op deze manier bepaalde “marktrente” is enkel van tel voor leningen zonder welbepaalde looptijd. Sluit men een leningsovereenkomst met een vastgelegde looptijd, dan kan men nog steeds een hogere rente hanteren, mits men dit kan verantwoorden³².

Deze regeling is van toepassing op intresten die betrekking hebben op periodes na 31 december 2019. Ze is dus ook geldig voor boekjaren te paard.

²⁵ Art. 198/1, §1 en §3, lid 1 WIB92

²⁶ Art. 198/1, §3, lid 2 WIB 92

²⁷ Art. 55 WIB92

²⁸ Art. 18, 4° WIB92

²⁹ Art. 18, 4° WIB92

³⁰ <http://stat.nbb.be/Index.aspx?DataSetCode=MIR&lang=nl> – Bovenaan bij Sector kiezen voor “Niet-financiële instellingen” en kijken in de tabel bij Leningen (andere dan rekening-courant) – Tot 1 miljoen EUR – kolom 2019/M11 1,56

³¹ 1,56% + 2,5% = 4,06%

³² Een hogere rente kan verantwoord zijn gelet op het risicoprofiel van de onderneming, de looptijd, de aanwezigheid waarborgen, etc.

Opheffing vrijstelling meerwaarden voor vennootschappen voor huisvesting

Vennootschappen voor huisvesting die afzonderlijk worden belast³³ zijn niet langer vrijgesteld van belasting op de door hen gerealiseerde meerwaarden van in België gelegen ongebouwde onroerende goederen³⁴.

3. Besluit

De hervorming van de vennootschapsbelasting is met deze derde fase afgerond.

De verlaging van de tarieven stimuleert het ondernemersklimaat en dat kan enkel toegejuicht worden. Anderzijds zijn de kosten die niet aftrekbaar zijn (verworpen uitgaven) fors gestegen zodat er steeds minder overeenstemming bestaat tussen het nominaal en het effectief belastingtarief.

De compenserende maatregelen zorgen voor een toegenomen complexiteit. Het aftrekpercentage van de autokosten kan nu elke waarde tussen 50% en 100% bevatten (en zelfs de waarde 40%), waar dit voorheen nog beperkt was tot acht percentages. Het wordt zo opnieuw lastiger een koppeling te maken tussen de grootboekrekeningen en de fiscale aangifte. Het gegeven dat voortaan elke factuur van brandstof moet uitgesplitst worden om de aftrekbaarheid per wagen te bepalen resulteert in een significante administratieve verzwaring. Dergelijke maatregelen belemmeren bovendien het digitaliseringsproces. Zou het niet mogelijk zijn de vergroening van het wagenpark op een iets eenvoudigere manier te stimuleren?

³³ Art. 216, 2°, b WIB92

³⁴ Opheffing van artikel 191 WIB92

Een laadpaal ter beschikking stellen, is dat een extra voordeel?

Peggy Criel, Partena Professional

Meer en meer ondernemingen vergroenen hun bedrijfspark en trekken hierbij de kaart van de elektrische bedrijfswagens. Bovendien installeren deze werkgevers vaak laadpalen bij de werknemers thuis waarbij ze ook de kost van de opgeladen elektriciteit vergoeden. Betaalt de werknemer of de bedrijfsleider in dat geval belastingen op deze bijkomende voordelen?

Voordelen inbegrepen in het voordeel van de bedrijfswagen

Stelt een werkgever een bedrijfswagen ter beschikking die de werknemer of bedrijfsleider voor privéverplaatsingen gebruikt, dan ontstaat er een belastbaar voordeel. De waarde van het voordeel ligt forfaitair vast en wordt onder andere bepaald door de cataloguswaarde en de CO₂-uitstoot van de wagen. Kent de werkgever bij benzine- of dieselwagens een tankkaart toe, dan is dit voordeel inbegrepen in het voordeel van de bedrijfswagen.

Als de werkgever de elektriciteit voor het opladen van de elektrische bedrijfswagen verstrekt dan maakt dit ook deel uit van het voordeel van de bedrijfswagen¹. Zo betaalt de werknemer geen belastingen op een bijkomend voordeel wanneer hij zijn wagen oplaadt via een oplaadpunt op de bedrijfsparking.

Terbeschikkingstelling van een laadpaal = extra voordeel?

In 2016 vroeg een werkgever aan de Dienst Voorafgaande Beslissingen van de FOD Financiën of een bijkomend voordeel ontstaat wanneer de werkgever op zijn kosten een oplaadpunt bij de werknemer thuis plaatst waarbij hij ook de elektriciteitskost vergoedt². Het antwoord van de Dienst was negatief, de werknemer wordt in dat geval niet belast op een extra voordeel.

Eigendomsoverdracht van de laadpaal

Stel, een werknemer krijgt een elektrische bedrijfswagen ter beschikking en de werkgever installeerde op zijn kos-

ten een laadpaal bij de werknemer thuis. Na de leasetermijn van de elektrische wagen van 48 maanden kiest de werknemer niet langer voor een elektrische bedrijfswagen. Een onderneming kan dan beslissen dat de werknemer kosteloos eigenaar wordt van de laadpaal. Betaalt de werknemer in dat geval belastingen op het voordeel van de laadpaal?

Deze vraag werd al meermaals voorgelegd aan de Dienst Voorafgaande Beslissingen³. Zij besliste in de concrete dossiers dat er geen extra voordeel ontstond voor de werknemer. De Dienst hield hierbij onder meer rekening met het feit dat het verwijderen van de laadpaal een kost voor de werkgever betekende, dat de werkgever het contract met de energieleverancier stopzette en dat de werknemer een reactiveringskost moest betalen bij het opnieuw gebruiken van de laadpaal.

Verhuis of uitdiensttreding

Gaat de verhuis of uitdiensttreding van een werknemer gepaard met een kosteloze eigendomsoverdracht van de laadpaal meer dan vier jaar na de installatie ervan, dan doet dit evenmin een bijkomend voordeel ontstaan. In die zin oordeelde de Dienst Voorafgaande Beslissingen eind 2019⁴. Opnieuw nam ze deze beslissing rekening houdend met een aantal omstandigheden zoals de lage economische waarde van de 'verouderde' oplaadpaal en de kostprijs om de laadpaal mee te verhuizen of te verwijderen.

Bij een verhuis of uitdiensttreding binnen de vier jaar na installatie van de laadpaal waarbij de werknemer tegen de restwaarde de laadpaal overneemt en er eigenaar van wordt, ontstaat ook geen voordeel.

Ga voor zekerheid, vraag een ruling aan

De bovenstaande beslissingen van de Dienst Voorafgaande Beslissingen gelden enkel voor de ondernemingen die een rulingaanvraag indienden. Werkgevers die rechtszekerheid willen vragen dus best zelf een ruling aan.

¹ Vr. en Antw. Kamer 2013-2014, 20 maart 2014, nr. 53/159, 309 (Vr. nr. 818 L. VAN BIESEN).

² Voorafgaande beslissing nr. 2016.174 d.d. 24.05.2016.

³ Voorafgaande beslissingen nr. 2018.1058 d.d. 19.02.2019 en 2019.0158 d.d. 30.04.2019.

⁴ Voorafgaande Beslissing nr. 2019.0816 d.d. 08.10.2019.

Planning BBB-avondseminaries 2020

Seminaries vangen steeds aan om 19u15

Onderwerp	Spreker	Affligem-Essene (1*)	Kortrijk (2*)	Nazareth (3*)	Brugge (4*)	Edegem (5*)	Beringen (6*)	Leuven (7*)
Onroerende leasing en Sale en lease-back (+ Boek)	Stefan Ruyschaert	20/1/2020	21/1/2020	22/1/2020	23/1/2020	27/1/2020	28/1/2020	29/1/2020
Winstuitkeringen vanaf 01/01/2020 met de nadruk op de liquidatiereserve (+ boek)	Guy Poppe	3/2/2020	3/3/2020	12/2/2020	6/2/2020	10/2/2020	11/2/2020	5/2/2020
Fiscale procedure-update (+ Boek)	Frank Vanbiervliet	17/2/2020	4/2/2020	19/2/2020	20/2/2020	2/3/2020	18/2/2020	4/3/2020
Btw-update	Tim Van Sant	9/3/2020	10/3/2020	11/3/2020	12/3/2020	16/3/2020	17/3/2020	18/3/2020
Het nieuwe erfrecht adh van praktijkvoorbeelden	Bart Chiau	23/3/2020	24/3/2020	22/4/2020	26/3/2020	30/3/2020	31/3/2020	25/3/2020
Sociale actualia	Barbara Callewier, Mieke Deconinck, Kenny Decruenaere	27/4/2020	28/4/2020	29/4/2020	30/4/2020	4/5/2020	12/5/2020	6/5/2020
Update Vennootschapsbelasting (+ boek)	Thomas Vanhaecke	11/5/2020	5/5/2020	13/5/2020	14/5/2020	18/5/2020	19/5/2020	20/5/2020
Update personenbelasting (+ boek)	Filip Vandenbergh	25/5/2020	26/5/2020	27/5/2020	11/6/2020	8/6/2020	9/6/2020	10/6/2020
Beleggen in roerende of onroerende goederen door de vennootschap of privé of privé door middel van de vennootschap (+ boek)	Marc Gielis	7/9/2020	8/9/2020	16/9/2020	10/9/2020	14/9/2020	15/9/2020	9/9/2020
Internationaal fiscaal recht	Bart Peeters	21/9/2020	22/9/2020	23/9/2020	24/9/2020	28/9/2020	29/9/2020	30/9/2020
Antiwitwas	Frank Haemers/ Jos De Blay	5/10/2020	20/10/2020	7/10/2020	22/10/2020	26/10/2020	27/10/2020	28/10/2020
Auteursrecht en Btw + boek	Bart Van Besien & Bart Buelens	9/11/2020	10/11/2020	21/10/2020	12/11/2020	16/11/2020	17/11/2020	18/11/2020
Update boekhoud- en jaarrekeningenrecht	Patrick Valckx	23/11/2020	8/12/2020	25/11/2020	10/12/2020	30/11/2020	15/12/2020	2/12/2020
Vereffening: praktisch stappenplan, fiscale aspecten, optimalisatie	Filip Mees	7/12/2020	24/11/2020	9/12/2020	26/11/2020	14/12/2020	1/12/2020	16/12/2020

(1*) De Montil - Moortelstraat 8 te 1790 Affligem-Essene

(2*) Katho - Campus Kortrijk – Auditorium Doorniksesteenweg 145 te 8500 Kortrijk

(3*) Aula Schaubroeck- Steenweg Deinze 154 te 9810 Nazareth

(4*) VIVES- Campus Brugge – Xaverianenstraat 10 te 8200 Brugge (GPS Koningin Astridlaan ingeven)

(5*) Congrescentrum Ter Elst – Kattenbroek 1 te 2650 Edegem

(6*) Hotel & Business Center MEZZO, Paalsesteenweg 170 te 3583 Beringen

(7*) Brabantthal – zaal Terra, Brabantlaan 1 te 3001 Leuven

- Lidgeld 2020 bedraagt € 330 (excl. 21% btw) voor de gewone leden en €230 (excl. btw) voor de stagiairs (niet betaalbaar via KMO-portefeuille)
- Er kan ook ingeschreven worden voor een éénmalig seminarie. De prijs bedraagt €175,00 per seminarie (vrij van btw) en kan betaald worden met de KMO-portefeuille.

FID-MANAGER

BESPAAR TIJD EN GELD

FID-MANAGER IS DÉ BEHEEROPLOSSING VOOR
BOEKHOUD- EN ACCOUNTANTSKANTOREN

www.fid-manager.be